

Šiame numeryje skaitykite:

2 psl.

Užgrūdintas tremties žaizdre

3 psl.

Man visuomet artimi kaimo žmonių rūpesčiai

Nacionalinė parama už pasėlius ir gyvulius — 13 mln. eurų

Patvirtinti paramos už gyvulius ir pasėlius dydžiai

4 psl.

Jiems vasaris — neeilinių gimtadienių mėnuo

Sėkminga paroda Prancūzijoje

5 psl.

„Žemaitijos pieno“ iniciatyva jau šeštus metus antrokeliai mokomi plaukti

Mūsų gaminiai vėl puikiai įvertinti Berlyne

6 psl.

Kaip išvengti klaidų, auginant telyčias bandos pakaitai

Ne visi ūkininkai tinkamai rūpinasi mėšlu ir srutomis

7 psl.

Pienas — geriausias produktas, kokį gamta sukūrė žmogui

8 psl.

„Žemaitijos pieno“ valdyba sveikina

Džiaugiuosi „Žemaitijos pieno“ laimėjimais

Gerbiamas Telšių rajono savivaldybės meras Vytautas Kleiva,

Dėkojame Jums ir Telšių rajono savivaldybės tarybos nariams, pareiškusiems nepritarimą šalia miesto statyti didžiąją Europoje — 800 tūkst. vištų — paukštyną, kuris būtų kėlęs grėsmę visuomenės sveikatai, verslui, miesto bei aplinkinių gyvenviečių perspektyvoms, ekonominiam ir socialiniam Telšių rajono vystymuisi.

Jūsų racionalūs ir patriotiškas sprendimas leis Žemaitijos sostinei stiprėti kaip regiono centrai, toliau puoselėjant kultūrinę ir dvasinę vertybę, plečiant turizmą ir kuriant naujas darbo vietas.

AB „Žemaitijos pienas“ darbuotojai

Nedaug Lietuvoje rasime įmonių, kurių ištakos sietųsi su šimtamečiomis tradicijomis. Tokia yra „Žemaitijos pieno“ bendrovė, menanti 1924 metus, kai Telšiuose pradėjo veikti pirmoji pieninė.

Darbštūs žemaičiai su savo gaminais produktais visuomet garsėjo Lietuvoje ir toli už jos ribų.

Dabar „Žemaitijos pienas“ — viena didžiausių ir moderniausių pieno perdirbimo įmonių Lietuvoje, sėkmingai įveikusi daugybę išbandymų, pereinančią nuo planinės į rinkos ekonomiką. Bendrovėje dirba per 1300 profesionalių ir kūrybingų darbuotojų, kurių svarus indėlis, optimizmas ir išmintis leidžia įmonei siekti ambicingų tikslų ir įveikti naujus iššūkius šalies ir tarptautinėse rinkose. Tai daugiausiai darbo vietų Telšiuose sukūrusi bendrovė, tuo pačiu įnešanti svariausią indėlį į rajono biudžetą.

Per daugelį metų sukaupta darbo patirtis ir unikali receptūra šiandien leidžia vartotojams pateikti platų produktų, pasižyminčių puikiu skoniu ir aukšta kokybe, asortimentą. Šiandien įmonė gamina per 200 pavadinimų jau vartotojų pamėgtų ir naujų pavadinimų pieno produktų.

Žinoma, pats garsiausias — kietasis sūris DŽIUGAS, pavadintas legendinio karžygio ir Telšių miesto įkūrėjo vardu. Šis sūris — tarsi Žemaitijos ir Lietuvos ambasadorius, iš įvairių tarptautinių ir mūsų šalies parodų sugrįžantis su aukščiausiais apdovanojimais. Labai džiugu, kad išsiplėtė jo laimėjimų geografija po Europą ir pasaulį.

Aukščiausi įvertinimai pelnyti ne tik Briuselyje, Vokietijoje, kitose Europos šalyse, bet ir didžiausioje Azijos šalių parodoje Kinijoje, o šiomis dienomis — ir Dubajuje! Kaip gali nesididžiuoti mūsų Žemaitijos sūrininkais, kai matai Prezidentę

Dalią Grybauskaitę dovanojant suvenyrinę DŽIUGO pakuotę Vokietijos kanclerei Angelai Merkel. Labai džiugu, kad greta sūrio DŽIUGAS puikiai vartotojų vertinamos Lietuvoje ir užsienyje vienintelės mūsų šalyje gaminamos PIK-NIK plėšomos sūrio dešrelės, glaistyti varškės sūreliai „Magija“, įvairiausi jogurtai, ekologiški „Dobilas“ prekės ženklų produktai ir kt.

Niekur kitur nerasi tokio kastinio, kaip gaminamo „Žemaitijos pieno“. Neveltui „Žemaitiškam kastiniui“ buvo suteiktas Lietuvos kulinarijo paveldo ženklas, o pernai apie šį produktą sužinojo ir Europos Komisija į Garantotų tradicinių gaminių registrą įtraukė vieną pirmųjų lietuviškų produktų — „Žemaitišką kastinį“.

„Žemaitijos pieno“ vadovams, ypač valdybos pirmininkui Algirdui Pažemeckui, esame dėkingi už iniciatyvą organizuojant socialinę ak-

ciją „Telšiuose antrą klasę baigi — plaukti moki“, taip pat paramą kultūriniam ir šviečiamiesiems projektams, kitiems mieste ir rajone organizuojamiems renginiams.

Labai malonu, kad prie jaukios aplinkos kūrimo Telšiuose prisideda „Žemaitijos pienas“. Kas nežino įspūdingų Sūrio Džiugas namų Respublikos gatvėje! Čia gera apsilankyti ir telšiškiui, ir svečiui, nes pro šių namų langus, niekur nesukubant, žvilgsnis gali klajoti po Masčio ežero tolymes.

Bendrovės vadovybei ir visam kolektyvui noriu palinkėti toliau garsinti gerą įmonės vardą Lietuvoje ir pasaulyje, o prie Jūsų tradicinio šūkių: „Žemaitijos pienas“ — Lietuvoje toks vienas! — pridėčiau ir saviškį: „Žemaitijos pienas“ — lenktynėse su laiku nepralaimi!“

Vytautas Kleiva
Telšių rajono savivaldybės meras

Kietasis sūris DŽIUGAS įvertintas net Dubajuje

Dubajuje (Jungtiniai Arabų Emyratai) vasario 8-12 d. įvykusioje 20-ojoje pasaulinėje maisto pramonės ir gėrimų parodoje „Gulfood 2015“ pristatytas daugiausiai mūsų šalyje ir užsienyje apdovanojimų pelnęs „Žemaitijos pieno“ bendrovėje gaminamas kietasis sūris „Džiugas“.

Į šioje prestižinėje parodoje jis garsino Žemaitijos sūrininkus. Nominacijoms „New Comer Brand or Business Award“ pateikta per 5 tūkst. paraiškų iš įvairiausių šalių, tačiau kristolinių parodos „Gulfood 2015“ gaublių geriausiems naujiems prekių ženkliams skirta tik aštuoni. Vienu iš jų įvertintas ekologiškas kietasis sūris „Džiugas Delicate“, brandintas 24 mėnesius bei siūlomas 180 g pakuotėje. Tokio paties apdovanojimo nusipelnė ir 180 g pakuotės „Džiugas Gourmet“, brandintas 36 mėnesius.

Geriausias prekės ženklas „Gulfood“ parodoje renka speciali komisija, sudaryta iš visame pasaulyje garsių maisto pramonės ekspertų.

Kietasis sūris „Džiugas“ į geriausių naujų prekės ženklų gretas pasaulyje pateko atsižvelgus į patrauklų prekės ženklo pateikimą rinkai, pardavimus, rinkodaros žingsnių sėkmę.

Tai žemaičių produktui turėtų atverti didesnių perspektyvų naujose rinkose.

Garbinga nominacija paskelbta apdovanojimų pradžioje. Apie įspūdingus parodos įvertinimus pasauliui pranešė Jungtinių Arabų Emyratų internetiniai portalai.

Didžiausioje ir labiausiai pripažintoje Persijos jūros regione pasaulinėje maisto pramonės ir gėrimų parodoje dalyvavo daugiau nei 4,8 tūkst. kompanijų, ją aplankė apie 85 tūkst. verslo atstovų iš 170 šalių.

SVEIKINAME

geriausius sausio mėnesio ūkininkus pagal skirtingas superkamo pieno kiekio grupes

Pirmoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 50 iki 199 kg natūralaus pieno)
Stasys Eitutis — Tilvikų k., Vėžaičių sen., Klaipėdos r.

Antroje grupėje

(per dieną parduoda nuo 200 iki 499 kg natūralaus pieno)
Vilma Lipinienė — Grinių k., Pakražančio sen., Kelmės r.

Trečioje grupėje

(per dieną parduoda nuo 500 iki 999 kg natūralaus pieno)
Antanas Eina — Juodeikių k., Lenkimų sen., Skuodo r.

Ketvirtoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 1000 iki 1999 kg natūralaus pieno)
Arūnas Bušniauskas — Natkiškių k., Naktiškių sen., Pagėgių sav.

Penktoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 2000 kg ir daugiau natūralaus pieno)
Bronius Arbačasuskas — Bliūdžių k., Kalnųjų sen., Raseinių r.

Geriausio ekologiško pieno gamintojas

Andrius Domarkas — Pasvaigės k., Degaičių sen., Telšių r.

Užgrūdintas tremties žaizdre

Mažeikių rajone, Židikų seniūnijoje, Griežės kaime, stūkso baudžios laikus menantis namas, kuriame įsikūręs garsios Šadauskų giminės palikuonis Dionizas Šadauskas su žmona Liuda. Pernai lapkritį atšventęs savo 75-ąjį gimtadienį, Dionizas sėkmingai ir toliau ūkininkauja, o pieną tiekia „Žemaitijos pieno“ bendrovei.

Algirdas Dačkevičius

Iš garsių aludarių dinastijos

Dionizo seneliai Mykolas ir Rozalija gyveno Griežės kaime, turėjo aštuonis vaikus: 5 sūnus ir 3 dukras. Vyriausiasis iš sūnų — Alfonsas, toliau sekė jo broliai Ildefonsas, Napoleonas (Dionizo tėvas — aut. pastaba), Anicetas ir Konstantinas. Tarp sūnų buvo ir dukros Emilija, Podencija ir Natalija. Visi broliai — prieskario pirmojo Lietuvoje alaus bravoro savininkai. Bravoras buvo įsikūręs Mažeikiuose, Vieksnių gatvėje, ir vadinosi Lietuvių Brolių Šadauskų Alaus Bravoru. Atkaklūs ir darbštūs žemaičiai puikiai vystė savo verslą: bravoras turėjo keturis alaus urmo sandėlius: Šiauliuose, Panevėžyje, Tauragėje ir Pasvalyje, taip pat nuosavus šešis restoranus, 10 barų ir nemažai alinių. Ypač gerai aludariams sekėsi vasaromis, prekiaujant alų Palangoje.

Bet viską, pasak Dionizo, sugriovė 1940-ųjų metų įvykiai, įžengus į Lietuvą rusams. Bravoras toliau dirbo, broliai Napoleonas ir Alfonsas rodė lojalumą tarybų valdžiai — net gegužės 1-ąją demonstracijoje dalyvavo — bet tai jų negelbėjo nuo tremties.

Tarp gyvenimo ir mirties

1941-ųjų birželio 14-osios dieną pirmiausia tremtin išvežė tėvą su broliu Alfonsu, o naktį jų žmonas ir mažamečius vaikus. Taip mama menkai apsirengusi su savo atžalomis Dionizu ir sesute Ilona atsidūrė gyvuliniam vagone, dundančiame Altajaus krašto link. Po ilgos ir varginančios kelionės Altajaus krašte tremtinus pasitiko

nesvetingai nusiteikę ginkluoti altajiečiai. Dionizui iki šiol prisimena jų rūstūs veidai, aukštos kepurės, plynas laukas be jokio statinio ir pliaupiantis lietus. „Mama kaip paukštė savo kūnu mus su sesute saugojo nuo merkiančio lietaus. Visi drebėjome, nes kiauurai persismelkė drėgmė“, — jaudindamasis prisiminė Dionizas. Vėliau kiek sušilo prie laužo, džiovinosi drabužius. Lengviau atsikvė-

Dirbančiai tremtinei mamai per parą duodavo 200 gramų duonos, o vaikus — kaip nori, taip maitink. „Mama su mumis dalindavosi paskutiniu duonos kąsniu. Pavašarį kiek palengvėdavo, nes pradėdavo dygti dilgėlės, rūgštynės, rabarbarai, vasarą uogaudavome ir riešutaudavome“, — prisimena Dionizas. Bet vienas įvykis ypač giliai įstrigo širdin. „Mama sunkiai dirbo vėlimo ceche. Nualinta ir menkai pavalgusi ji kartą pačiuopo mane, gal penkerių ar šešerių metų vaiką, ir šoko į tame ceche buvusį šulinį, norėdama baigti savo ir mano vargus. Žinoma, buvome išgelbėti“, — jaudindamasis pasakojo Dionizas.

Vėliau mamai darbą kiek palengvino — ji dalindavo tremtinams duoną. Gavusi paramos iš Lietuvos, kartu su dėdės Alfonso šeima nusipirko šokią tokią trobelę. Bet nelaimės ir toliau neaplenkė. Vietiniai vaikai panašiomis į

Statomas Alaus bravoro virimo skyrius. 1940 metai.

pė patekė į trobą. Rytą pakilus, laukė nemaloni staigmena — mamos menkos santaupos buvo pavogtos. Ir vėl į kelionę. Šįkart — gal apie 100 kilometrų dardant vežime. Naujoje vietoje pasitiko vargas ir skurdas — tremtinus apniko utėlės ir blakės. Vėliau pristojo ligos — dezinterija ir difteritas. Ligoniai buvo izoliuoti. Į izoliatorių papuolė ir Dionizas su mama. Čia berniukas pajuto mirties dvelksmą, iš arti matydamas, kaip šį pasaulį palieka žmonės.

D.Šadauskas — Barnaulo susivienijimo chemijos fabriko viršininko pavaduotojas mokslui ir technikai.

aguonas sėklomis, bet nuodingo augalo, pavaišino sesutę Iloną. Jos net ligoninėje nepavyko išgelbėti.

Mirtimi svetimoje žemėje paženklintas ir tėvo Napoleono bei dėdės Alfonso likimai. Jie buvo atskirti nuo savo šeimų ir atsidūrė kitame — Rešotos — lageryje.

Po vyro mirties mama sukūrė šeimą su rusu Leonidu Kuznecovu ir susilaukė trijų vaikų: Leonido, Liudmilos ir Valentinos. Pastaroji iš šeimos — gyva belikusi vienintelė. Pasak Dionizo, Leonidas labai rūpinosi šeima ir atstojo jam tėvą, kurį vadindavo „batia“.

Kopiant mokslo ir karjeros laiptais

Dionizas nuo mažumės mokslui buvo labai imlus: tremtinių vaikas iš Lietuvos šuoliavo, besimokydamas vidurinėje mokykloje, per dvi klases į priekį. Įgijęs atestatą, nuvyko į Tomsko politechnikos institutą, norėdamas įgyti projektuotojo profesiją. Žinoma, tremtinio nepriėmė. Vaikinas atsidūrė tarybinėje armijoje, bet ir čia nepapuolė. Baigė karo mokyklą ir tapo specialistu, aptarnaujančiu lėktuvą TU-16, nešusį raketą. Jis buvo atsakingas už techninę grandį. Grįžęs iš armijos, nusprendė toliau siekti aukštojo mokslo. Kartu dirbo ir baigė Altajaus politechnikos institutą. Gabus jaunasis specialistas stebino vadovus, dirbdamas Altajaus variklių fabri-

Dionizas Šadauskas senovę menančiame sode.

ke, kur suprojektavo automatinę praleidimo liniją. Vėliau buvo pakviestas į Barnaulo susivienijimo chemijos fabriką, kur tapo viršininko pavaduotoju mokslui ir technikai. Čia jis įdiegė automatinę valdymo sistemą įmonėms, o vėliau — tokią sistemą technologiniams procesams. Tuomet ir pareigos buvo solidžios, ir alga gana didelė. Bet pašlijo sveikata, todėl nusprendė grįžti į Lietuvą.

Nepriklausomoje Lietuvoje

Dionizas su savo išrinktąja Liuda, su kuria likimus sujungė Barnaulo, 1979 metais grįžo į Lietuvą. Vyras įsidarbino Druskininkuose Ūlos suvenyrų studijoje gamybos viršininko pavaduotoju. Čia jis perteikė visą informaciją apie gamybos valdymą.

Druskininkuose Dionizas dirbo iki 1992 metų. Lietuvai tapus nepriklausoma, jis aktyviai su kitais tremtiniais dalyvavo įvairiuose renginiuose, skaitė to meto populiarių Sąjūdžio laikraštį „Atgimimas“. Kartą, besklaidydamas šio leidi-

D. Šadauskas nuo 1992 metų kurį laiką dirbo „Mažeikių naftoje“, o vėliau susigrąžino dalį tėvų žemės. Pasak jo, iš apie 100 hektarų pavyko atgauti tik 62. Palengva kūrėsi senelių pastate, rekonstravo senutėlį tvartą, palikdamas, kaip praeities relikviją, dalį akmeninės sienos. Iš pradžių pieną ir sūrius į turgų vežė, bet vėliau nutarė pereiti pas perdirbėjus.

Šiuo metu norėtų ir trobesius tvarkyti. Yra parsigabenęs statybinių medžiagų, bet neleidžia lėšų stygius.

D.Šadauskui gerų patarimų negailinti ir jį aplankanti „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktoriaus pavaduotoja Liudvina Skurdelienė džiaugiasi Dionizo išmintimi, domėjimusi naujovėmis ir dalykišku bendradarbiavimu su žemaičių pieno perdirbimo įmone.

„Žiūrėkite, šio namo numeris buvo septynioliktas, — parodė vos bežiūrimą skaičių sienoje sodybos šeimininkas ir pridūrė, — o dabar beliko vienintelis Griežės kaimas“.

Su Altajaus politechnikos instituto studentais. D.Šadauskas — pirmas iš kairės. 1966 m.

nio skelbimus, rado, jog Elvyra Šadauskaitė ieško artimųjų. Jos dėka Dionizas plačiau sužinojo apie gimtinę ir garsųjį brolią Šadauskų alaus fabriką. Bandė susigrąžinti nuosavybę, bet kelių pastojų daugybė biurokratinių barjerų ir kitokių kliuvinių.

„Net vokiečių okupacijos metais bravoras dirbo pelningai, po to jį tarybinė valdžia nacionalizavo, o mūsų nepriklausomoje šalyje jis buvo antrąkart nacionalizuotas“, — neslėpė nusivylimo Dionizas Šadauskas. Jo manymu, gražinus alaus bravorą teisėtiems savininkams, giminės būtų sugrįžę iš užsienio ir sėkmingai vystę verslą. Būtų nauda ir valstybei, o dabar kokia nauda gali būti iš bankrutavusio bravoro.

Sodyboje ošia šimtametės obelys. Visos skiepytos, o daugeliui skiepai net iš Amerikos atkeliavę. Ir skonis obuolių — įspūdingas.

Šeima užaugino sūnų ir dukrą, kurie gyvena Mažeikiuose. Vasaromis čia krykštauja ketvertas anūkų.

O šeimos galva pats gospodoriškai dirba ir planuoja. Jis be problemų ir ūkio buhalteriją susitvarko. Laisvą akimirką per internetines sistemas pabendruoja su buvusiu tremtiniu bendradarbiu Romanu Spivaku, dabar besidarbojančiu Izraelyje. Ir mums lankantis, su savo bičiuliu maloniai pasišnekejo.

Tai tik menka dalelė Dionizo Šadausko gyvenimo istorijos, kuri būtų verta ir solidžios knygos puslapių.

Man visuomet artimi kaimo žmonių rūpesčiai

Interviu su Lietuvos ūkininkų sąjungos Telšių rajono skyriaus pirmininku Vytautu Rakicku.

— **Papasakokite apie savo žemdirbiškas šaknis.**

— Gimiau Joniškio rajono Žūkančių kaime. Mama melžė kolūkio karves, o tėvelis buvo melioratorius. Anksti suvokiau duonos vertę, nes niekada nedykinėjau. Baigęs vidurinę mokyklą, pasukau į tuometę Veterinarijos akademiją, kurią baigęs tapau zooinžinieriumi.

1979 metais atvykau į Telšių rajono Mitkaičių kolūkį, kur dirbau fermos vedėju, zootechniku, kolūkio pirmininko pavaduotoju gyvulininkystei, o suirus ūkiui vadovavau žemės ūkiu bendrovei. Teko ir karvutes laikyti, o pieną kurį laiką tiekiau „Žemaitijos pieno“ bendrovei. Šiuo metu specializuojusi augalininkystėje, augindamas grūdines kultūras.

— **Koks buvo Jūsų kelias nuo eilinio ūkininkų sąjungos nario iki vadovo rajono skyriui?**

— Į Lietuvos ūkininkų sąjungą įstojau prieš 20 metų — 1995-ųjų sausio 20-ąją. Suvokiau, kad drauge galime daugiau nuveikti ir pakovoti už savo teises bei pasiūlyti atitinkamoms institucijoms priimti žemės ūkiui palankesnius sprendimus.

2003-iaisiais mane išrinko Telšių rajono skyriaus pirmininku ir šiame poste dirbu iki šiol. Nuo 2005-ųjų iki 2011-ųjų dvi kadencijas buvau renkamas Lietuvos ūkininkų sąjungos vicepirmininku, o šiuo metu esu Prezidiumo narys. Džiugu, kad mūsų rajono skyrius, jungiantis 723 narius, yra vienas di-

džiausių Lietuvoje.

— **Ką naudingą esate nuveikę žemdirbiams?**

— Gyniau ir ginsiu žemdirbius įvairiose institucijose: ne tik mūsų šalies instancijose, bet ir Briuselyje teko keletą kartų dalyvauti su dalykiniais vizitais, be to, ir Šumano aikštėje su Lietuvos delegacija protestuoti dėl didesnių išmokų mūsų šalies ūkininkams. Taip pat prisidėjau prie Kaimo plėtros programos (KPP) 2007-2013 ir 2014-2020 metams ruošimo.

— **Kokių naujovių yra 2014-2020 metų kaimo plėtros programoje ir į ką labiausiai dėmesį turi atkreipti ūkininkai?**

— Netrukus prasidės paraiškų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemones priėmimas. Šešerių metų parama Lietuvos žemės ūkiui siekia per 3 mlrd. Eur, t.y. 15 proc. mažesnė nei buvo 2007-2013 metais finansavimo laikotarpiu. Statistika rodo, jog kiekvienais metais iš ūkininkų sulaukiama vis daugiau paraiškų. Kartais jose numatytas lėšų poreikis būna didesnis nei yra skirtas finansavimas. Todėl noriu paraginti ūkininkus, norinčius šiemet gauti paramą, laiku pateikti paraiškas.

Vienos iš aktualesnių Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonių „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ paraiškų priėmimas prasidės gegužės 4 dieną ir vyks iki birželio 30 dienos: pagal šią priemonę šiemet numatyta skirti 66,723 mln. Eur paramos. Ją galės gauti ūkininkai, norintys statyti fermas, mėšlides, įsigyti žemės ūkio technikos ir pan. Tačiau, skirtingai nei anksčiau, priemonėje numatyti

prioritetai. Pirmiausiai bus teikiamos paraiškos tų ūkininkų, kurie per visus ūkininkavimo laikotarpius, t.y. nuo 2004 metų, nebuvo gavę paramos, bei tų, kurie verčiasi arba nori pradėti verstis gyvulininkyste. Šios priemonės finansavimo intensyvumas yra 40 proc. O mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, kurioms priskiriamas ir Telšių rajonas, numatytas 50 proc. intensyvumas. Jei paraišką teiks jaunas ūkininkas, kuris ūkininkauja mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse ir kuriam ne daugiau nei 40 metų, jis gali gauti ir 60 proc. finansavimo intensyvumą.

Labai trumpas paraiškų priėmimo laikotarpis laukia jaunųjų ūkininkų. Pagal priemonę „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ paraiškas bus galima teikti tik balandžio mėnesį. Čia taip pat yra pakitusios taisyklės. Šiemet jaunas ūkininkas, kuris teikia paraišką, negali būti deklaravęs pasėlių. Nors 2013 metų pabaigoje - 2014-aisiais ministerijos pareigūnai žadėjo, kad pretenduoti į paramą galės tie jaunieji ūkininkai, kurie ūkinę veiklą vykdė ne ilgiau nei 24 mėnesius. Deja, šiemet toks kriterijus nebegalioja. Pareigūnai motyvuoja, esą toks nurodymas buvo duotas iš Briuselio. Paramos intensyvumas pagal šią priemonę yra 100 proc., bet neturi viršyti 70 tūkst. Eur sumos: tarkime, pareiškėjo projektas siekia 100 tūkst. Eur. Maksimali parama bus suteikta 70 tūkst. Eur. Likusią dalį turės prisidėti pats jaunas ūkininkas. Iš viso Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonėi

Vytautas Rakickas.

„Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ šiemet numatyta 10,785 mln. Eur.

— **Kaip skatinate geriausius ūkininkus?**

— Kai kurie iš jų dalyvauja kasmečiame konkurse „Metų ūkis“. Komisija aplanko pretendentes į šį titulą, vėliau sumuojami rezultatai. Kiekvienų metų rudenį ūkininkų šventėje pagerbiame geriausiuosius. Ir pernai Viešvėnuose vyko nuotaikingas renginys, kur apdovanojome „Metų ūkis 2014“ nugalėtojus. Pirmąją ir trečiąją vietą laimėję pieno ūkių šeimininkai produkciją tiekia „Žemaitijos pieno“ bendrovei.

Vykstame ir į respublikinius renginius: „Ką pasėsi“, „Agrobalt“ parodas ir kitur. Visada malonu girdėti, ypač pastarojoje parodoje, aukščiausius vertinimus „Žemaitijos pieno“ produktams, tarp kurių tituluočiausias įmonės gaminy-

— kietasis sūris DŽIUGAS.

— **O kokie „Žemaitijos pieno“ bendrovės gaminiai dažniausiai vietos randa ant Jūsų stalo?**

— Visi produktai nepriekaištingos kokybės, bet dažniausiai perkaime įvairius jogurtus ir sūrelius. Juos ypač mėgsta vaikai.

— **Viešojoje erdvėje pasigirsta įvairių vertinimų apie pieną ir jo produktus. Nejaugi pienas gali būti žalingas?**

— Tokiems pramanams turėtų atkirtį duoti autoritetingi mokslininkai ir tyrimo laboratorijų kompetentingi specialistai. Visą amžių seneliai, tėvai, aš ir mano šeima neapsieiname be pieno bei jo produktų ir jaučiamės kuo puikiausiai. Tai galėtų patvirtinti daugelis.

— **Acū už pokalbį.**

Kalbėjosi Algirdas Dačkevičius

Dėl 2 procentų pajamų mokesčio sumos

Gerbiami bendrovės darbuotojai,

Primename, kad iki gegužės 1-osios Jūs galite paremti Lietuvos pieno ūkių asociaciją, kurios kolektyviniais nariais yra „Žemaitijos pieno“ įmonių grupės įmonės ir ūkininkai, iki 2 procentų Jūsų pernai sumokėtos pajamų mokesčio sumos. Lėšos būtų skiriamos įmonių grupių darbuotojų, asociacijos narių ir kitų bendruomenės narių minimaliems socialiai priimtiniams poreikiams tenkinti, kvalifikacijai tobulinti, sveikatos priežiūrai užtikrinti, padėti nelaimės ar ligos atveju ir kt. Pernai tam skyrėme per 20 tūkst. litų.

Kur gauti prašymo blanką, ar galima jį užpildyti ranka?

Spaustuviniu būdu pagamintus prašymo blankus išduoda Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracija arba apskričių valstybinės mokesčių inspekcijos ir jų teritoriniai skyriai (toliau — AVMI). Blankai yra pildomi ranka. VMI prie FM interneto svetainėje www.vmi.lt skelbiama prašymo FR0512 forma skirta pildyti kompiuteriniu būdu.

Ką privalo atlikti asmuo, norintis per pajamų mokesčių suteikti paramą asociacijai?

Gyventojas, apsisprendęs per pajamų mokesčių suteikti paramą Lietuvos pieno ūkių asociacijai, turi užpildyti nustatytos formos FR0512 prašymą (toliau — Prašymas), kurį gali pateikti teritorinei VMI vienu iš kelių būdų: elektroniniu būdu, įteikiant tiesiogiai teritorinės VMI atsakingam darbuotojui arba išsiųsti paštu užklijuotame voke. Vokais ir pašto ženklais aprūpinsime nemokamai.

Prašyme gyventojas turi nurodyti savo vardą, pavardę, asmens kodą, nuolatinę gyvenamąją vietą (adresą) ir tokius duomenis apie paramos gavėją:

— teisės aktų nustatyta tvarka suteiktą juridinio asmens identifikacinį numerį (kodą);

— atskaitinį mokesčių laikotarpį (2014 m.) ir paramos gavėjui prašomą pervesti pajamų mokesčio dalį procentais (iki 2 procentų).

Šiuos veiksmus gyventojas turi atlikti pasibaigus kalendoriniams metams iki kitų metų gegužės 1 dienos. Toks yra prašymo pateikimo galutinis terminas (pavyzdžiui, 2014 metų mokesčio laikotarpis — iki 2015-05-01).

Lietuvos pieno ūkių asociacijos revizitai: įmonės kodas 180878484, buveinės adresas: Luokės g.73, Telšiuose. Telefonai pasiteirauti: (8-444) 22219 (Renata), 8-610 08187 (Rigilda).

Skiriamas 2 proc. sumokėtos savo pajamų mokesčių sumos žmogus „nepraranda nė cento“, tačiau geros valios dėka paremia savo bendruomenės narius, kuriems ta parama labiausiai reikalinga. Tik su Jūsų pagalba mes galime nuveikti daugiau.

Iš anksto dėkojame.

LPŪA valdyba

Nacionalinė parama už pasėlius ir gyvulius — 13 mln. eurų

Žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė pasirašė įsakymą dėl 2014 m. pereinamojo laikotarpio nacionalinės paramos už gyvulius ir pasėlius mokėjimo. Nustatyta, kad atsietoji pereinamojo laikotarpio nacionalinė parama už pasėlius skiriama pareiškėjui už atskaitos laikotarpį deklaruotus ir pereinamojo laikotarpio nacionalinės paramos teikimo reikalavimus atitikusius plotus.

Atsietoji išmoka už linus pluoštui siekia 44 Eur už ha, už baltyminius augalus — 13 Eur už ha. Gyvulininkystės sektoriuje mokama atsietoji išmoka už bulius — 173 Eur už vnt., už karves žindenes — 87 Eur už vnt., susietoji išmoka už eria-

vedes — 5,80 Eur už vnt.

Susietosios išmokos mokamos pagal einamųjų metų auginamus plotus arba laikomų gyvulių skaičių, tuo tarpu atsietosios išmokos mokamos pagal turėtą auginamų augalų plotą, laikytų gyvulių skai-

čių atskirai numatytu istoriniu laikotarpiu.

Įsakymu patvirtintoms išmokoms mokėti yra skirta kiek daugiau nei 13 mln. eurų, o išmokas išmokėti numatoma nuo šių metų vasario 20 iki kovo 13 d. (**ŽŪM inf.**)

Patvirtinti paramos už gyvulius ir pasėlius dydžiai

Šių metų vasario 4 dieną žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinti 2014 m. pereinamojo laikotarpio nacionalinės paramos už gyvulius ir pasėlius išmokų dydžiai.

Išmokų dydis už pasėlius išlieka beveik toks pat, kaip ir praėjusiais metais, ir yra 44,00 Eur (151,92 Lt) už pluoštinių linų hektarą bei 13,00 Eur (44,87 Lt) už baltyminių augalų hektarą. Atsietoji parama už baltyminius augalus (lubinus, žirnius, pupas ir varpinių-baltyminių aliejinių augalų mišinį, kuriame vyrauja baltyminiai augalai) pareiškėjams bus mokama už 2011 m. deklaruotus ir pereinamojo laikotarpio nacionalinės paramos teikimo reikalavimus atitinkančius plotus. Pateikusius paraiškas pasieks ir atsietoji parama už pluoštinių li-

nu, deklaruotų 2006 m., plotus, o išimtiniais taisyklėse numatytais atvejais ir už 2007 m. deklaruotus ir pereinamojo laikotarpio nacionalinės paramos teikimo reikalavimus atitinkančius linų plotus. Paramos gavėjams, kurių valdose 2014 metais buvo deklaruotos žemės ūkio naudmenos ir pasėliai, bus mokama atsietoji specialioji išmoka už bulius (173 Eur už vnt. (597,33 Lt)), atsietoji išmoka už karves žindenes (87 Eur už vnt. (300,39 Lt)) bei susietoji išmoka už eriavedes (5,80 Eur už vnt. (20,02 Lt)). Atsietosios specialiosios išmokos už bulius bus mokamos jų laikytojams pagal 2010-2011 m. gautų specialiuoju išmoka už bulius skaičiaus aritmetinį vidurkį. O parama už karves žindenes pasieks gyvulininkystės sektoriaus atstovus, kurie 2007 m. kovo 31 d. savo vardu turėjo užregist-

ravę karvių žindenių ir telyčių nuo 8 mėn. amžiaus. Išmokų už eriavedes sulauks tie ūkininkai, kurie ne mažiau kaip 12 eriavedžių valdoje išlaikė 100 dienų nuo 2014 m. birželio 1 d. iki 2014 m. rugsėjo 8 d., o deklaruodami žemės ūkio naudmenas ir pasėlius paraiškoje nurodė, jog prašo skirti išmoką už visas valdoje laikomas eriavedes. Parama kiekvienam pareiškėjui ir (arba) gyvulių laikytojui bus apskaičiuota pagal VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro elektroniniu būdu perduotus duomenis ir suvestines. Pažymėtina, jog, perimdamas ar paveldėdamas valdą, pareiškėjas perima arba paveldi ir pereinamojo laikotarpio nacionalinę paramą, mokamą už atskaitos laikotarpio paramos teikimo reikalavimus atitinkantį plotą perimtoje ar paveldėtoje valdoje.

Šaltinis: Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos

Gie švenčia neeilinį gimtadienį!

Vasarį 60 metų sukaktis šventė du ūkininkai, pieną tiekiantys „Žemaitijos pienui“. Tai **Albertas Maciukaitis** iš Pagėgių savivaldybės Plaušvarių kaimo ir **Kęstutis Butkus** iš Šilutės rajono Laučių kaimo.

Jų pasveikinti atvyko Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Baniėnė, „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkai Karolina Gečaitė ir Petras Kulvietis.

Nuo vaikystės melžia karves

Šilutės seniūnijoje, Laučių kaime, įsikūrusiems Aldonai ir Kęstučiui Butkams ūkininkavimas pateikia nemažai iššūkių, bet užsispyrę žemaičiai su jais stengiasi susidoroti.

Kęstutis su tėvais atsikraustė į senelės tėviškę Laučiuose iš Girininkų, kai jam buvo dveji metai. Nuo mažumės įpratęs prie darbo: būdamas 10-metis jau mokėjo melžti karves ir pas juodmarges kartu su mama keliaudavo į tuomečio Jonaičių tarybinio ūkio fermą. Mama buvo puiki melžėja, gal apie 30 metų išdirbo fermoje. Ir didžiulę šeimą augino — net septynetą vaikų. Visi buvo darbštūs, tėvams stengėsi padėti.

„Anksčiau daug sunkiau buvo, kai reikėjo dirbti vienam, o dabar bepigū — padeda sūnus Darius ir marti Lina“, — džiaugiasi ūkininkas.

Butkai užaugino didelę šeimą: tris dukras ir tris sūnus. Viena dukrė Ramutė ūkininkauja Tervidoje, kita — Lina gyvena Klaipėdoje, o Neringa darbuojasi Šilutėje MAXIMOS prekybos centre. Iš sūnų tik Darius rimčiausiai kibo į ūkininkavimą, jo brolis Marius kurį laiką ūkininkavo, bet

go patyrė, kol nedalyvavo Ūkio valdų modernizavimo programoje. Dabar labai patenkintas pagal šią programą įsigijęs būtiniausias ūkyje technikos, dar turi planų fermoje rekonstruoti pieno liniją ir įsirengti sрутų rezervuarą.

Ūkininkas su sūnumi prisiruošia savo pašarų, užsiaugina grūdinių kultūrų.

Žmona Aldona dėl sveikatos problemų negali vyrui prikibti, bet Kęstutis dėl to nesiskundžia. „Būna vasarą, kad kartais po 3 paras nemiegu. Pamelžiu karves ir į traktorių — šienapjūtėn. O jeigu technika sugenda, reikia dar sparčiau sukurti, kad „įtilptum į savo planus“, — šypsodamasis pasakojo Kęstutis.

O techniką jis labai myli. Traktorius MTZ-50 — beveik su šeiminiu vienmetis. Vaikai jį praminė „Titaniku“. Su juo anksčiau visus darbus nudirbdavo. Ir dabar kuo puikiau rieda, žinoma, variklį keisti trejetą kartų reikėjo, užtat „senolis“ patikimas pagalbininkas.

Pats būdamas labai darbštus, Kęstutis nemėgsta tinginių ir girtuoklių, sunku ūkininkui pasiremti ir vadinamaisiais „pašalpininkais“. Ne vienas dar nė dienos neišdirbęs, drįsta pinigų paprašyti. Prastai su darbščiais žmonėmis kaime — jų nusišamdyti didžiulė problema. „Darbštus ant akmens pragyvena, o tinginys ir taukuose paskęsta“, — taikliai pastebi Kęstutis, kalbėdamas apie lengvos duonos ieškotojus. Jis negali pateisinti ir netikusios valdžios politikos, kuri, dalindama pašalpas kairėn ir dešinėn, ugdo veltėdžius.

Ūkininkas yra sėslus žmogus. Pieną „Žemaitijos pieno“ bendrovei tiekia apie 17 metų ir yra patenkintas dalykišku bendradarbiavimu su perdirbėjais.

„Iš Kęstučio Butkaus darbštumo ir užsispyrimo galėtų pasimokyti ne vienas jaunas žmogus. Jeigu jis ėmėsi darbo, tai sieks ir rezultato“, — sako „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Petras Kulvietis.

Kęstutis Butkus su žmona Aldona.

Tarybiniais laikais Kęstutis yra darbavęs Šilutės melioracijos statybos ir montavimo valdyboje, o Lietuvai tapus nepriklausoma valstybe, pradėjo ūkininkauti. Kadangi nei žemės, nei pasatų neturėjo, tai juos nuomojo. Ūkininkas daug vargo patyrė dėl Macikuose išsinuomotų fermos. Po trejų metų nuomos buvo surengtas aukcionas, į kurį keistomis aplinkybėmis Kęstučio siūsti dokumentai nepateko. Ūkininkas įtaria klaidą. Aukcioną laimėjo tas, kam reikėjo. Vėliau K. Butkus buvo priverstas statinį pirkti ir, žinoma, sumokėti gerokai daugiau, negu būtų mokėjęs aukcione.

Nors nuo gyvenamojo namo Laučiuose iki fermos Macikuose — apie 7 kilometrai, Kęstutis prie tokio menko atstumo yra įpratęs.

Šiuo metu su krovine mašina važinėjasi uždarbiaudamas po Europos šalis. Į užsienį vykti ruošiasi ir Dainius. Seneliai džiaugiasi dešimčia anūkų. Polinkį prie ūkio turi mažuma: tik Dariaus Goda ir Neringos sūnūs.

O šeimos galva — tikras darboholikas. Kadangi pievos ir ganyklos už 20 kilometrų, tai prasidėjus ganiavai Kęstutis su karvutėmis į Nemuno užliejamas pievas darda apie dvejetą dienų, kol jas visas sugabena. „Ten prabėga mano vasaros atostogos“, — šypsodamasis sako Kęstutis. Įsikuria laikiname namelyje, čia miega ir valgo. Žinoma, namiškiai ir karšto viralo atveža. „Vasaros stovykloje“ pats karves melžia, turi atsivežęs elektros generatorių ir šaldytuvą pienui pasistatęs.

Kęstutis prisimena, kad daug var-

Albertas Maciukaitis su žmona Regina.

Ūkininkauja pasienio zonoje

Alberto Maciukaičio ūkio valdos ribojasi su pasienio zona, plytinčia Kaliningrado pusėn, bet jis dėl to jokių nepatogumų nepatiria.

Regina ir Albertas Maciukaičiai užaugino ketvertą atžalų, bet daugumos iš jų akys krypta Vokietijos pusėn. Ar tai nebus genų šauksmas? Mat Alberto tėvas — vokiečių. Vyriausioji dukrė Jolanta Vokietijoje gyvena nuo 2000-ųjų. Ten šeimą sukūrė, ten vaikai gimė ir kalba vokiškai. Broliai Gintaras ir Albertas vyksta į Vokietiją uždarbiauti, tik vienintelė dukra Laima — sėsliausia: įsikūrusi Pagėgiuose.

Reikalui esant, į ją belieka kreiptis. Žinoma, Laima niekuomet neatsisako pagalbėti. Štai, artėjant tėvelio neeilinei gimtadienio sukakčiai, gimdytojus pas savo seserį Vokietijon savaitgalį pasisvečiuoti buvo išleidusi ir ūkyje darbavosi. Albertas ir Regina sako, kad tai ne pirmą jų kelionę į svečią šalį. Žinoma, ir anūkai pas senelius atvyksta. O jų nemažas pulkelis — net 10, bet tik vienintelis 14-metis Lukas visus savo darbštumu pralenkia.

Šeima įsikūrusi buvusioje vokiečių dvare. Tai žmonos Reginos gimtinė. Alberto tėviškė — irgi netoliese, tad jaunystėje, bevaikščiodami į šokių Guduose, ten ir susipažino. Šiomet kovo 31-ąją bus 36-eri metai kaip drauge. Regina ir Al-

bertas ūkininkauja ranka rankon — abu melžia karvutes.

„Dabar tai bepigū, nes pievežis į kiemą užsuka, o būdavo laikai, kai per ledą su rogutėmis iki pylimo pieno bidonus tempdavome“, — sako Albertas.

Būna nemažų polaidžių ir pastaraisiais metais, tik šiųmetė švelni žiema jokių rūpesčių nepridarė.

Šeima visą laiką pieną tiekia tik „Žemaitijos pienui“ ir yra patenkinti.

Albertui, be karvių melžimo, atitenka visi „vyriski“ darbai. Reikia ir su technika darbuotis, ir ją remontuoti. Ypač prisieina paplušėti per šienapjūtę. Viską pats padaro, tik neišsiverčia be pašarų rulonavimo technikos.

Kadangi šeimnininkai valdo nedidelį pienininkystės ūkį, tai jokiose europinėse paramose nedalyvavo. Tačiau dėl to nesiskundžia. Žmonai, be ūkio ir namų darbų, dar reikia savo 86-erių mamytę, gyvenančią šalimais, prižiūrėti. Tai irgi pareikalauja laiko.

„Gerai ir darbštūs žmonės“, — taip trumpai ir viską pasakančiai apibūdino Regina ir Albertą Maciukaičius „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Karolina Gečaitė.

Sėkminga paroda Prancūzijoje

Sausio 24-28 dienomis Prancūzijoje, Lyon mieste, įvyko garsi maisto pramonės paroda „Sirha 2015“. Joje „Žemaitijos pienui“ dalyvavo pirmą kartą ir pristatė ne tik pieno produktus, bet ir išskirtine kokybe pasižymintį mineralinį vandenį TICHÉ.

Prestižinę parodą aplankė per 180 tūkst. profesionalų, kurie vertino net 3045 maisto pramonės atstovų produkciją, virtuvės šefų kulinariinius sugebėjimus bei gamybinių procesų inovatyvumą.

Mūsų stendą aplankė Olandijos, Belgijos, Prancūzijos, Kinijos, Maroko, Rusijos, Kenijos, Tailan-

do, Honkongo, Pietų Korėjos, Jungtinės Karalystės, Italijos bei kitų šalių atstovai. Parodoje užmegzta per 100 naudingų kontaktų iš 12 šalių, kurie sustiprins plėtrą Europoje ir kitose pasaulio valstybėse.

Prancūzai stebėjosi neįprastu kietojo sūrio DŽIUGAS ir medaus deriniu, tačiau paragavę girdavo švelniai pikantiško kietojo sūrio ir natūralaus lietuviško medaus skonių harmoniją. Pasak jų, sūris DŽIUGAS subtilus ir malonesnės tekstūros nei įžymieji itališki sūriai. Lankytojai domėjosi sūrio DŽIUGAS panaudojimo galimybėmis (nuo desertų iki sūrių pagardų) bei noriai vartė receptų knygeles.

(Nukelta į 8 psl.)

Žemaitijos pieno“ iniciatyva jau šeštus metus antrokeliai mokomi plaukti

„Žemaitijos pieno“ sumanyta išskirtinė mūsų šalyje socialinė akcija „Telšiuose antrą klasę baigi – plaukti moki!“ pradėta organizuoti prieš šešerius metus – 2010-aisiais. Per tą laiką plaukti bus išmokę 2086 rajono antrokeliai.

Plaukimo programa trunka tris mėnesius, iš viso – dvidešimt keturias valandas. Sausio 28 ir 30 dienomis įvyko 2014-2015 metų pirmojo etapo parodomieji plaukimai. Kiekvienos akcijoje dalyvavusios mokyklos keturi geriausiai plaukę moksleiviai pateko į finalinius plaukimus, kuriuose bus išrinkti patys vikriausi ir stipriausi plaukikai.

Plaukimo nauda neabejotina. Tai vienintelė fizinės veiklos forma, tuo pat metu stiprinanti ir atpalaiduojanti organizmą. Tai tokia sporto šaka, kurioje pasireiškia visos fizinės ypatybės – greitumas, jėga, lankstumas, išvermė, motoriniai gebėjimai – pusiausvyra, koordinacija, vikrumas, galingumas, reakcijos spartumas.

Akcijos „Telšiuose antrą klasę baigi – plaukti moki!“ idėjos iniciatorius – „Žemaitijos pieno“ valdybos pirmininkas Algirdas Pažeckas. Iniciatyvą itin palaikė ne tik mokinių tėveliai, bet ir „Ateities“ pagrindinės mokyklos

bendruomenė bei Savivaldybė. Praėjusių metų birželį pasirašyta trišalė „Žemaitijos pieno“, Savivaldybės ir „Ateities“ pagrindinės mokyklos bendradarbiavimo sutartis socialinės akcijos įgyvendinimui pratęsti dar trejiems metams.

Patyrusių trenerių Ingos Zeniausienės, Lilijos Puodžiukaitienės ir Vytauto Mickaus dėka gausus būrys vaikų išmoks plaukti. Grupėmis suskirstyti antrokeliai mokomi pagrindinių plaukimo įgūdžių, elgesio taisyklių vandenyje. Baigus mokymo programą, vyksta parodomosios plaukimo varžybos, į kurias kviečiami moksleivių tėveliai. Tada jaunieji plaukikai rodo, ką išmokę.

„Ateities“ pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotojos Ritos Motiejūnienės teigimu, per šių mokslo metų pirmą pusmetį plaukti išmoko 198 moksleiviai. Mokiniai plaukė keturiais srautais.

Pirmojo etapo parodomųjų plaukimų pirmame sraute plaukė

Nevarėnų, Viešvėnų, „Germanto“ pagrindinių mokyklų bei Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazijos mokiniai, o antrame – „Ateities“ pagrindinės mokyklos, Vincento Borisevičiaus gimnazijos ir „Saulėtekio“ pradinės mokyklos moksleiviai.

Šia unikalia akcija džiaugiasi ne tik rajono mokyklos, vaikai, bet ir jų tėveliai. Kalbinti antroklų tėvai sakė, jog jų atžalos labai noriai vyksta į treniruotes. Vaikams

patinka mokytis plaukti, net jei tenka atvykti iš tolimesnio miestelio. Iš Varnių atvažiavę mokinių tėvai džiaugėsi, kad jų vaikai išmoko plaukti. Jie sakė vasarą bus ramesne širdimi, kai savo vaikus leis prie vandens telkinių. Viena iš antroklų mamų teigė, jog būtų gerai, kad akcija ir dar ilgai tęstųsi ir visi antrokeliai būtų išmokyti plaukti.

Antroklus pirmojo etapo finale pasitiko ir juos palaikė ne tik vai-

kų tėveliai, bet ir PIK-NIK plėšomų sūrio dešrelių personažas – Žirafa. Nė vienas iš jaunųjų plaukikų nebuvo pamirštas. Kaip ir ankstesniais metais, vaikai apdovanoti gardžiomis plėšomo sūrio dešrelėmis PIK-NIK, vardinais diplomais su asmeninėmis nuotraukomis iš baseino, o finalininkų lauks dar gausesnės „Žemaitijos pieno“ dovanos. Geriausiai pirmame etape plaukę kiekvienos mokyklos antrokeliai dalyvaus finaliniame plaukime, kuris vyks gegužės 18 dieną.

Pasak „Žemaitijos pieno“ PIK-NIK pardavimų ir rinkodaros vadovo Vytauto Oleškevičiaus, labai prasminga, kad socialinė akcija „Telšiuose antrą klasę baigi – plaukti moki!“ puikiai organizuojama jau šeštą sezoną. Ir šiais mokslo metais moksleivius džiugins bei pamalonins plėšomų sūrio dešrelių personažas Žirafa. O svarbiausia, kad vaikai įgaus plaukimo įgūdžių, atkaklumo siekti kuo geresnių rezultatų. Ir viena, ir kita labai pravers gyvenime. („Pienininkystės“ inf.)

Mūsų gaminiai vėl puikiai įvertinti Berlyne

Sausio 15-24 dienomis Berlyne įvyko 80-oji tarptautinė paroda „Žalioji savaitė“. Ji, kaip visada, sulaukė ne tik gausaus dalyvių dėmesio: šiemet atvyko 69 šalių delegacijos, per 400 tūkst. lankytojų, taip pat ir garbių svečių iš įvairių šalių. Tradiciškai „Žemaitijos pienas“, kaip ir kasmet, atstovavo Lietuvai.

Giedrė Jankauskienė

UAB „Čia Market“ prekių grupės vadovė

„Žemaitijos pieno“ stendas traukė akį, o nuotaikingai nusiteikęs kolektyvas visus kvietė pasižiūrėti, paragauti ir įvertinti lietuviškus pieno produktus.

Kaip ir pernai, išskirtinio dėmesio sulaukė kietasis sūris „Džiugas“. Jo skonis sužavėjo net vaikus, o kai kurie ragautojai pripažino, kad jis gardesnis už garsiuosius itališkus sūrius.

Smalžiai puikiai įvertino mūsų glaistytus varškės sūrelius „Maggia“.

O plėšomos sūrio dešrelės PIK-NIK žavėjo ragautojus ne tik skoniu, kokybe, bet ir smagia valgymo technika. Sudomino įvairių skonių rūkytos sūrio dešrelės „Mildė“ bei „Iškylautojų“ sūris, įvertintas tiek jų originalumas, tiek puikus skonis.

Šiemet parodos „Žalioji savaitė“ partnerė buvo Latvija, kuri organizavo Kulinarinį Baltijos šalių kelią. Mes pristatėme „Žemaitišką kastinį“ su karštomis bulvėmis. Atkreipėme dėmesį į savo krašto kulinarinį paveldą, o lankytojai negailėjo pagyrų. Sulaukėme ir tokių, kurie pernai parodoje ragavę kastinio ir šiemet užsuko, nes, anot jų, visus metus ilgėjosi jo pikantiško skonio.

Parodos metu netrūko lankytojų. Juos traukė ne tik įvairios kultūros, bet ir muzika, juokas bei dainos.

Prie stendo sulaukėme malonios lietuvių delegacijos. Mus aplankė žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė bei Europos Sąjungos komisaras Vytenis Andriukaitis. Iš garbingų svečių išgirdome puikių įvertinimų, padėkų bei nuoširdaus palinkėjimo savo produkcija garsinti šalį ir būti konkurencingiems tarptautinėse rinkose.

Džiaugiamės prisidėję prie „Žemaitijos pieno“ produkcijos pris-

taymo tarptautinėje parodoje „Žalioji savaitė“ ir garbingai atstovavę Lietuvai.

Manome, kad tai puiki galimy-

bė plėtoti eksportą bei sudaryti naujus verslo sandorius.

„Žalioji savaitė“ buvo sėkminga, todėl viliamės, kad ir kitais metais Berlyne galėsime pristatyti produkciją naujiems ir mus pamėgusiems parodos lankytojams.

Mūsų stendą aplankė žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė (trečia iš kairės) su delegacija.

Kaip išvengti klaidų, auginant telyčias bandos pakaitai

Pienininkystė Lietuvoje visada buvo ir ateityje, be abejo, išliks pagrindine gyvulininkystės šaka. Ūkiuose daug pasiekta gerinant žolynus, diegiant pažangias žolinių pašarų gaminimo technologijas, nuolat tobulinamos gyvulių šėrimo ir laikymo technologijos. Karvių bandų produktyvumas gerėja, tačiau tuo pačiu atsiranda ir problema – didėjant karvių produktyvumui, trumpėja jų amžius. Didelis produktyvumas pasiekiamas tinkamai subalansavus šėrimą. Neišvengus šėrimo klaidų, karvės pirma laiko išbrokuojamos dėl ginekologinių, tešmens, galūnių ir kitų ligų. Todėl pieno ūkiams karvių pakaitai ir bandai didinti reikia vis daugiau veislinių telyčių.

Veislines telyčias pienininkystės ūkiai augina patys arba moka nemažus pinigus už atvežtas iš užsienio. Pirkti veislines telyčias nėra geriausia išeitis. Visų pirma todėl, kad atsivežti gyvuliai sunkiai prisitaiko bandoje dėl skirtingų šėrimo ir laikymo sąlygų. Antra vertus, užsienio ūkininkai geriausius gyvulius pasilieka savo bandoms gerinti ir plėsti.

Rita Samalionienė

Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Radviliškio r. biuro gyvulininkystės specialistė
www.pienoukis

Kai telyčios auginamos ūkyje

Lietuvoje ūkininkai puikiai gali patys užsiauginti gerų telyčių. Tuomet yra keli neginčytini privalumai. Žinant bandos selekcines spragas ir panaudojus reikiamus požymius (produktyvumą, eksterjerą ar pan.), gerinančių bulių spermą, galima maksimaliai padidinti bandos genetinį lygį, išbroduoti neproduktyvias ir kitas mažiau vertingas karves bei padidinti bandą papildomai neinvestuojant į karvių ar veislinių telyčių pirkimą.

Veislinių telyčių auginimas reikalauja išmanymo. Ūkininkas neturėtų prieauglio augimo palikti savieigai. Labai svarbu telyčaites tinkamai auginti, kad suaugę gyvuliai būtų sveiki, ilgaamžiai ir produktyvūs. Veislinių telyčių auginimas, specialistų skaičiavimu, sudaro vos ne 20 proc. visų pieno ūkio išlaidų, nes iki telyčių apsiveršavimo iš jų pajamų nėra gaunama, tačiau tai yra bandos ateitis.

Veislinei telyčiai vertei įtakos turi ir karvės, ir buliaus genetinės savybės. Todėl genetinę būsimos karvės vertę lemia teisingas pasirinkimas, kuomet geriausios bandos karvės selektuojamos tinkamai parinkto buliaus sperma.

Koks bus būsimų karvių produktyvumas, daug priklauso ir nuo to, kaip bus auginamos telyčios. Jei gu sudaromos sąlygos realizuoti paveldimas savybes (tinkamas šėrimas, laikymas, priežiūra), bandoje galima nuolatos ir nuosekliai didinti karvių produktyvumą. Jei gu kuriuo nors telyčios auginimo laikotarpiu dėl nepakankamo šėrimo ar laikymo klaidų augimas ar vystymasis bus sutrikdytas, iš tokios telyčios išaugusi karvė atei-

Pav. Telyčių auginimo tikslai

tyje neišnaudos savo genetinių galimybių ir veislininkystės darbas nebus toks efektyvus kaip tikėtasi.

Norint sėkmingai užauginti telyčias, reikia joms skirti dėmesio ne mažiau nei melžiamoms karvėms. Optimalu, kai veislinės telyčios apsiveršiuoja iki 24 mėn. amžiaus. Ankstyvas veršiamasis sumažina vadinamąsias pakeitimo išlaidas. Telyčioms apsiveršiuojant iki 24 mėn. amžiaus, jų auginimo išlaidos atsiperka per 1-1,5 laktacijos. Jei gu telyčios veršiuojasi 30 mėn. amžiaus, jų auginimo išlaidos atsiperka ne greičiau kaip per dvi laktacijas. Todėl tikslas yra sutrumpinti neproduktyvųjį periodą.

Keturi svarbiausi periodai

Per daug geras arba blogas šėrimas turi įtakos visais 4 kritiniais telyčių augimo periodais. Šiais laikotarpiais labai svarbu išlaikyti reikiamą telyčių augimo intensyvumą (vidutinį prieaugį per parą), kad svoris atskirais augimo laikotarpiais pasiektų rekomenduojamą atskiram amžiaus tarpsniui. Laikantis šių rekomendacijų, nenusižengsime telyčių fiziologijos ypatumams, kadangi atskirais augimo periodais gyvulio organizme suintensyvėja atskiri

vystymosi procesai: vystosi raumenys, kaulai, pieno liaukos sekretinis audinys, gyvulių reprodukcinė sistema. Pirmas periodas – vadinamoji „vaikystė“ (iki 4-6 mėn.).

Šiuo laikotarpiu rekomenduojamas didelis prieaugis (iki 900 per dieną). Jei šėrimas šiuo periodu nevisavertis, ateityje šio trūkumo negalima kompensuoti net ir labai gerai šeriant. Rekomenduojamas greitas augimas. Intensyvus augimas šiuo laikotarpiu lems didesnius pieno primilžius, ilgesnį gyvulio amžių, didesnį svorį pirmo veršiamosios metu ir didesnį prieaugį po jo. Nereikia ir persistengti.

Didesnis nei 1100 g prieaugis per dieną ateityje gali sumažinti produktyvumą iki 8 procentų. Svarbiausias ūkininko darbas gimus veršeliui – laiku sugirdyti pirmąsias krekėnas. Naujagimių veršelių kraujyje nėra gama globulinių, o nuo jų priklauso gyvulio atsparumas ligoms. Krekėnų sudėtis po karvės apsiveršavimo keičiasi valandomis, o veršelio žarnų sienelės gali praleisti nesuskaidytas gama globulinių molekules ilgiausiai 24 valandas po gimimo. Tik iš keturių ką gimusio veršelio prieskrandžių funkcionalumą tik šliužas, krekėnos virškinamos plonosiose žarnose.

Atsižvelgiant į naujagimio veršelio fiziologinius ypatumus, svarbu, kad mikroorganizmai kuo greičiau patektų į didįjį prieskrandį ir visi prieskrandžiai pradėtų virškinti maisto medžiagas. Todėl jau po 4 dienų nuo gimimo galima veršelius pradėti pratinti prie starterinio kombinuotojo pašaro ir geros kokybės šieno. Didysis prieskrandis galutinai susiformuoja, kai telyčia sulaukia 4-6 mėn. amžiaus, todėl šiuo auginimo laikotarpiu ypač svarbu, kad racione būtų gero skonio, aukštos kokybės grūdų ir baltymingų pašarų, geros kokybės šieno, iki soties (ad libitum) kukurūzų siloso iki 5 mėnesių. Nuo 5 mėn. kukurūzų siloso norma 100 kg kūno masės – 1,7 kg SM, šieno, žolių siloso – iki soties (ad libitum) + 2,5-3 kg koncentratų.

Antrasis kritinis periodas – lytinis subrendimas (9-12 mėn.). Svarbiausia, ko siekiama šiuo vystymosi tarpsniu – tešmens išsivystymo, subalansuotos hormonų veiklos. Rekomenduojama apriboti prieaugį iki 700-800 g per parą. Optimaliai apribojus prieaugį, išvengiama tešmens riebumo, o tai svarbu tikintis didelio produktyvumo telyčiai apsiveršius. Per daug geras šėrimas (prieaugis > 900 g) – riebus tešmuo, mažesnis primilžis (10-20 proc.). Šiuo amžiaus laikotarpiu telyčios jau yra visavertės atrajotojos, todėl didesnė jų poreikių dalis gali būti patenkinama žoliniu pašaru papildant nedideliu grūdų ir baltyminių papildų kiekiu.

Trečiasis periodas – reprodukcijos pradžia (optimalus vaisingumas yra 15-16 mėnesių). Jis labai priklauso nuo prieaugio tuo periodu. Optimalus prieaugis per dieną – 700-800 g, kai siekiama ankstyvo veršiamosios (24 mėn.). Toks augimo tempas garantuoja normalų vaisingumą (daugiau nei 60 proc. telyčių apsiseklina iš pirmo karto). Jei

prieaugis < 400 g arba > 1000 g, vaisingumas blogėja. Telyčių kergimo ir veršingumo laikotarpiu beveik 98 proc. raciono pašarų gali sudaryti geros kokybės žoliniai pašarai, likusi dalis – mineralų ir vitaminų papildai.

Ketvirtas periodas – laikotarpis prieš veršiamąsias. Tikslas – 800 g prieaugis per dieną. Jei gyvulys per daug įmitęs (prieaugis > 1000 g), telyčia sunkiau veršiuosis, jei kūno būklė bloga, – sumažės primilžis, kils sveikatos problemų. Pereinamuoju laikotarpiu iki veršiamosios veršingos telyčios turi būti šeriamos kaip ir užtrūkusios karvės likus 3 savaitėms iki veršiamosios. Jo metu skiriamas būsimas melžiamų karvių racionas, tik subalansuotas pagal specialias šio laikotarpio gyvulių reikmes.

Veislei auginamos telyčios turi būti sveriamos, matuojamos. Matavimas ir svėrimas leidžia palyginti gautus duomenis su veislės vidurkiais, parodo esamas problemas, į kurias reikėtų atkreipti dėmesį. Svorio, aukščio matavimai ir kūno būklės stebėjimai padeda priimti sprendimus, kiek turėtų būti energijos ir baltymų telyčių racionuose. Neturėdami šių duomenų, mes tik spėjiojame apie gyvulio vystymosi eigą. Kūno būklės stebėjimas leidžia įvertinti šėrimo ir priežiūros kokybę – ūkininkai neturėtų užauginti nei liesų, nei per daug įmitusių telyčių. Perkelti telyčias iš vienos grupės į kitą reikėtų atsižvelgiant į jų ūgį, bet ne į amžių. Aišku, telyčios turi būti sugrupuotos pagal amžių, bet perkelti į vyresnių gyvulių grupę reikėtų atsižvelgiant ir į jų ūgį. Vienoje grupėje gyvuliai turėtų būti kiek galima vienodesnio dydžio. Mažesnes telyčias labai skriaudžia didesnės bendraamžės. Jaunos telyčaitės turėtų būti laikomos ne didesnėse kaip 10-ties gyvulių grupėse.

Ne visi ūkininkai tinkamai rūpinasi mėšlu ir srutomis

Mėšlas bei srutos gali būti kaupiami tvartuose, mėšlidėse, srutų kauptuvuose bei tirštojo mėšlo rietuvėse prie tvarto. Taip pat tirštasis mėšlas gali būti laikomas rietuvėse lauke. Tačiau mėšlas bei srutos turi būti kaupiami bei laikomi taip, kad būtų išvengta paviršinio ir požeminio vandens taršos. Ūkininkai, vienoje vietoje laikantys nuo 10 iki 100 sąlyginių galvijų, gali tirštąjį mėšlą kaupti tirštojo mėšlo rietuvėje prie tvarto, kurioje turi būti įrengtas nelaidus bei sandarus hidroizoliacinis sluoksnis, užtikrinantis, kad iš jos netekėtų srutos į aplinką.

Artūras Konderauskas

LR AM Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento Teisės ir bendrųjų reikalų skyriaus vyriausiasis specialistas

Tačiau ne visi ūkininkai laikosi šių įpareigojimų. Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamen-

to Šiaulių rajono agentūros darbuotojai gavo pranešimą, kad Piktuizių kaime srutos teka į šalia fermos esančius laukus ir griovius. Į kaimą nuvykę aplinkosaugininkai, išties rado netvarką šalia ūkininko B.B. fermos. Srutos tekėjo nuo fermos, užteršdamos paviršinius vandenius. Ūkininkui surašytas protokolas (ATPK 52/4str. 3d.)

ir skirta 28 eurų bauda. Be to, B.B. surašytas privalomas nurodymas iki 2015 03 02 mėšlą ir srutas sutvarkyti taip, kaip numato mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašas. Mėšlas ūkyje dažniausiai naudojamas kaip organinė trąša. Mėšlu patrešti augalai gauna visų augti ir vystytis reikalingų maisto medžiagų,

tad išaugina gausesnį derlių. Tačiau laukus tręšiant mėšlu galioja nemažai aplinkosauginių reikalavimų bei draudimų.

Draudžiama mėšlą bei srutas skleisti nuo lapkričio 15 dienos iki balandžio 1-osios, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro atskirame įsakyme (atsižvelgiant į konkrečias pavasario bei rudens hidrometeorologines sąlygas) yra nustatyta kitaip. Visais atvejais draudžiama mėšlą bei srutas skleisti ant įšalusios, įmirkusios ir apsnigtos žemės. Taip pat draudžiama mėšlą bei srutas skleisti

nuo birželio 15-osios iki rugpjūčio 1-osios, išskyrus tręšiant pūdymus, pievas, ganyklas ir plotus, kuriuose bus auginami žemės ūkio augalai.

Skystąjį mėšlą ir srutas draudžiama skleisti šeštadieniais, sekmadieniais ir valstybinių švenčių dienomis arčiau kaip per 100 metrų nuo gyvenamojo namo be gyvenotojo sutikimo ir 300 metrų nuo gyvenvietės be seniūnijos seniūno sutikimo. Skystąjį mėšlą ir srutas draudžiama skleisti paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose ir arčiau kaip 2 metrai iki melioracijos griovių viršutinių briaunų.

Prekyba visomis stogų dangomis:

- * Plieninės stogų ir fasadų dangos;
- * Siferio lakštai;
- * Lietaus nuvedimo sistemos;
- * Daugiasluoksnės „sendvič“ tipo plokštės;
- * Stogų dengimo darbai;
- * Angarų statyba;
- * Nemokamai sudarome samatą.

Pienas – geriausias produktas, kokį gamta sukūrė žmogui

Viešojoje erdvėje pastaruoju metu pasigirsta pačių įvairiausių nuomonių apie pieną ir jo produktus. Sutrikusių vartotojų klausimų, nejaugi tikrai kasdien vartojamas pienas yra žalingas, sulaukia ir Žemės ūkio ministerija. Pasidalyti turimomis žiniomis paprašėme prof. habil. dr. Sigitos Urbienės, daugiau kaip 40 metų skyrusios pieno cheminių, biocheminių ir biologinių savybių tyrimams. Apie tai mokslininkė yra parašiusi keletą knygų, Lietuvos ir užsienio mokslo žurnaluose paskelbusi per 300 straipsnių. Šiuo metu ji leidyklą atiduota naujausia jos monografija „Pienas ir jo sudedamųjų dalių biologinė reikšmė“. Nusipelnusiai mokslui profesorei Aleksandro Stulginskio universitetas yra suteikęs emeritės vardą.

– Jūsų nuomone, kodėl šiuo metu pienui tenka tiek kritikos?

– Į šį klausimą tikrai nelengva atsakyti. Šiuo metu rašoma ir kalbama apie visuomenėje nuolat progresuojančias lėtines infekcines ligas. Manoma, kad ši problema gali būti susijusi su mityba. Tačiau nesuprantama, kodėl dėl dabartinių sveikatos problemų turi būti kaltas pienas. Noriu priminti, kad žmonija pieną vartoja nuo neatmenamų laikų. Tai tarsi pačios gamtos sukurtas produktas, kurį vartojant nedaroma nei žala gamtai, nei kenčia gyvuliai.

Kita vertus, susidaro įspūdis, kad yra per daug neatsakingai rašančiųjų apie mitybą. Pasiskaičius populiarias knygas apie maisto produktus arba pažiūrėjus televizijos laidas tampa aišku, kad pieno oponentai nežino, iš ko sudarytas pienas, nėra susipažinę su pieno savybėmis, jo biologine reikšme ir t.t. Tuo tarpu šiuo metu pienas ir jo produktai yra vieni ekologiškiausių maisto produktų. – **Pieno kritikai teigia, esą pienas yra sunkiai virškinamas maisto produktas.**

– Žinoma, jeigu vadovausimės gaudais, o ne tyrimais. Jau seniai mokslininkai įrodė, kad pienas yra labai lengvai virškinamas. Tai lemia jo sudedamosios dalys, kurios yra tirpalo arba labai mažų baltymų ir riebalų dalelių, pasiskirsčiusių vandens terpėje, pavidalo. Dėl to, kad šios dalelės yra labai mažos, pienas virškinamas greitai – tam sunaudojama kelis kartus mažiau energijos negu kitiems maisto produktams. – **Pastaruoju metu teko girdėti pasiskųsimų, kad pienas yra nuodas.**

– Tai labai kategoriškas teiginys. Bet koks maisto produktas gali būti nuodas, jeigu žmogus jam alergiškas.

Įvairių šalių mokslininkai, tiriantys pieną, teigia, kad tai geriausias produktas, kokį gamta sukūrė žmogui. Žinoma, jeigu kai ku-

rių žmonių organizmas negamina fermento, kurio reikia pieno laktozei virškinti, tai išgėrus stiklinę pieno gali sutrikti virškinimas – atsirasti vidurių pūtimas, skausmai. Tačiau tokie žmonės nesibaimindami gali valgyti raugintus pieno produktus. Kitas atvejis, kada pienas netinka žmogui, gali būti susijęs su alergija kuriai nors pieno baltymų sudedamajai daliai. Tačiau alergologai teigia, kad pasiterizuoto pieno alergizuojanti savybė išnyksta.

– **Pieno vartojimo oponentai teigia, kad jo virškinimo metu žmogaus organizme susidaro toksinių gleivių. Ką manote apie tokį teiginį?**

– Toks klaidingas teiginys galėjo kilti dėl to, kad iš pieno baltymo – kazeino, taikant specialias technologijas, galima pagaminti klijus. Jeigu virškinant susidarytų gleivių, ir dar toksinių, tai mokslininkai būtų seniai ištyrę. Pieno sudedamosios dalys suvirškinamos per trumpą laiką, todėl nėra gali-mybės gleivėms susidaryti.

– **Kodėl žmonės visą gyvenimą vartoja pieną, tuo tarpu kiti žinduoliai tik trumpą laikotarpį?**

– Gyvūnai pienu savo jauniklius maitina trumpai, nes jų augimo tempai kitokie – patelės negalėtų išmaitinti labai greit augančių jauniklių. Žmonės pieną ir jo produktus vartoja visais amžiais. Žmonija tūkstantmečiais vystė gyvulininkystę, nuolat išvedinėjo piningesnes karvių veisles, išmoko gaminti įvairiausių pieno produktus, todėl juos ir vartoja. Argi kokia kita gyvūnų rūšis mūsų planetoje augina sau maistą?

– **Labai dažnai vegetarai ir pienu, ir mėsą priskiria prie gyvūninių produktų. Ar toks grupavimas yra teisingas?**

– Toks lyginimas yra visiškai neteisingas. Pienas ir kiaušiniai yra gyvūninės kilmės produktai, tuo tarpu mėsa tiesiogiai yra gyvūninis produktas. Šie produktai skiriasi savo sudedamosiomis dali-

mis, savybėmis, virškinimo ypatumais ir biologine reikšme.

– **Kodėl pienas ir jo produktai tokie svarbūs žmogaus organizmui?**

– Pienas yra daugiau kaip 200 įvairių cheminių medžiagų. Išvardyti tiksliai pieno sudedamąsias dalis truktų ilgai, todėl paminėsiu tik pagrindinę pieno sudėtį. Jame vidutiniškai yra apie 3,3 proc. baltymų, apie 3,5 proc. riebalų, apie 4,8 proc. laktozės ir apie 87 proc. vandens. Pienas yra beveik visų žmogui reikalingų vitaminų ir mineralinių medžiagų.

– **Kaip trumpai apibūdintumėte pieno biologinę vertę?**

– Nors pieno maistinė vertė nėra didelė, tačiau biologinė reikšmė žmogui labai svarbi. Ji pradėta tyrinėti neseniai, maždaug prieš 20 metų. Šie tyrimai įvairių pasaulio šalių mokslinėse laboratorijose labai intensyviai vyksta ir dabar. Įrodyta, kad pieno sudedamosios dalys teigiamai veikia žmogaus organizmo fiziologines sistemas. Baltymų skilimo metu susidarę peptidai turi įtakos kraujospūdžio mažėjimui, imuninės sistemos stiprinimui, mažina skausmą, slopina onkologinių ligų vystymąsi. Pieno baltymai, palyginti su kitų maisto produktų baltymais, turi visas aminorūgštis, būtinas žmogaus organizmo ląstelių gamybai.

Labai panašiai galima apibūdinti ir pieno riebalus. Juos sudarančios riebalų rūgštys dalyvauja ląstelių gamyboje, reguliuoja kraujospūdį, trukdo vystytis vėžinėms ląstelėms įvairiuose žmogaus organuose, slopina diabeto vystymąsi ir pan.

Didelę biologinę reikšmę turi piene esančios mineralinės medžiagos, ypač kalcis, fosforas, jodas.

Trumpai apibendrinant pieno biologinę vertę galima teigti, kad pienas gali būti svarbi profilaktinė priemonė, padedanti žmogui tausoti sveikatą.

– **Oponentai teigia, kad vartojant pieną silpnėja kaulai, vystosi osteoporozė. Ar tai tiesa?**

– Netiesa. Mokslo seniai įrodyta, kad osteoporozė vystosi tada, kai organizme trūksta kalcio. Tuo tarpu pienas yra vienas pagrindinių šios mineralinės medžiagos šaltinių.

Kalcio ir fosforo kiekis kraujyje turi būti pastovus, tačiau kai valgome maistą, kuriame yra daug fosforo (pvz., mėsa ir jos produktai), kraujyje ima trūkti kalcio. Tuomet organizmas pradeda imti kalcį iš kaulų ir jo čia sumažėjus susergama osteoporozė.

Tiek Lietuvos, tiek ir kitų šalių mokslo darbuose įrodyta, kad pienas yra geriausias produktas kalciumi įsisavinti. Pienas yra tinkamiausias šiam procesui vykdyti kalcio ir fosforo santykis – kiti produktai, pavyzdžiui, mėsa ar žuvis, tokiu palankiu santykiu nepasižymi. Taigi šalyse, kuriose vartojama daug minėtųjų produktų, gali pasireikšti kalcio trūkumas. Ne nuostabu, kad prabangiai maitinantis sergama osteoporozė. Toks pavyzdys gali būti Skandinavijos šalys. Be to, kalciumi įsisavinti svarbu, kad organizme nepasireikštų vitamino D trūkumas.

– **Vadinasi, žmogus pieną gali gerti visą gyvenimą?**

– Taip. Pieną gerti galima nuo vienerių metų iki senatvės, nes jis yra puikus ir gerai virškinamas produktas, aprūpinantis žmogaus organizmą visomis reikalingomis medžiagomis.

– **Ačiū už pokalbį.**

http://www.zum.lt/zum/m/m_article/wfiles/small_idc3k42930.jpg

Žemės ūkio ministerijos informacija

Skelbimai

Technika

Frontalinį krautuvą. Tel. 8~614 61269.

Traktorių T-40 AM (1991 m., kaina 2500 Eur/8632 Lt). Tel. 8~607 97425 (Plungėje).

Traktorių JOHN DEERE-4040 (1990 m., 110 kW). Tel. 8~675 62134.

Traktorius: T-40 AM (1992 m.), MTZ-82 (1998 m., kaina 7300 Eur/25205,44 Lt), LTZ-60 (1994 m.), kultivatorių. Tel. 8~610 96115.

Traktoriaus MTZ 80 ir T 40 variklius, naudotas traktoriaus T 40 dalis. Tel. 8~613 34236.

Naujus: bulvių sodinamąją BOMET (2 vagų, kaina 435 Eur/1501,97 Lt), dviejų korpusų plūgus WIRAX (kaina 250 Eur/863,20 Lt), vagotuvus WIRAX (3 korpusų – kaina 260 Eur/897,73 Lt, 2 korpusų – 120 Eur/414,34 Lt), japoniškus dvi-tilčius minitraktoriaus: YAMAR F 235, SHIBAURA F 235. Tel. 8~647 40520.

Gerą frontalinį krautuvą TENIAS (ispanų gamybos, yra priedai: rulonų griebtuvas, kaušas, visa įranga montuoti prie MTZ traktoriaus, kaina 3000 Eur/10358,40 Lt), trąšų barstytuvą MVU-4 (mažai naudotas, kaina 2000 Eur/6905,60 Lt), traktorių MTZ-52 dalimis (variklis MTZ-80, mazgai techniškai tvarkingi). Tel. 8~647 63185.

Techniškai tvarkingus žemės ūkio padargus: plūgą OVERUM (3 korpusų, reguliuojamas užgrėbis nuo 0,25 iki 0,45 m, hidraulinė apsauga, atpjovimo diskai su apsauga, priešplūgiai, gylio reguliavimo ratas), trąšų barstomąją BOGBELLE BL-600 (darbinės dalys iš nerūdijančio metalo), sėjamąją FIONA (noriginė, pakabinama, darbinis plotis 4 m, pavarų dėžė ant guolio, talpa 700 kg, yra užbėrimo akėtėlės, galima sėti visas kultūras), dvi vienašes savos gamybos priekabas (rėmai originalūs, keliamoji galia – 3-4 t, metalinės platformos, elektra). Tel. 8~600 16252.

Gyvulius

Veršingas pienines ir mėsines telyčias. Kaina sutartinė. Tel.: (8~440) 73535; 8~686 40593.

Avis (Lietuvos juodgalvių veislės, genofondinės, sukergtos, jaunos, yra kilmės pažymėjimai, mokamos dvejos išmokos). Tel. 8~699 32846.

Dirbti ūkyje reikalingi darbininkai (gali būti šeima). Tel. 8~671 33250 (Plungėje).

Reikalingi fermos darbininkai. Tel. 8~652 69961 (Plungėje).

Reikalingi traktorininkai. Tel. 8~611 32127 (Plungėje).

30-ojo gimtadienio proga:

35-ojo gimtadienio proga:

40-ojo gimtadienio proga:

45-ojo gimtadienio proga:

50-ojo gimtadienio proga:

55-ojo gimtadienio proga:

60-ojo gimtadienio proga:

65-ojo gimtadienio proga:

30 metų darbo sukakties proga:

25 metų darbo sukakties proga:

20 metų darbo sukakties proga:

10 metų darbo sukakties proga:

Sėkminga paroda Prancūzijoje

(Atkelta iš 4 psl.)

Netikėto susidomėjimo sulaukė ne tik PIK-NIK plėšomos sūrio dešrelės, rūkytas sūrio užkandis „Mildė“, bet ir „Magija“ sūreliai, lankytojus stebinę neįprastu varškės (Prancūzijoje vadinamo šviežio sūrio) purumu. Profesionalai gyrė „Žemaitijos pieno“ gaminius už unikalumą bei išradingas pakuotes. Parodos metu vyko įvairios konferencijos ir apskritojo stalo diskusijos, skirtos parodos dalyviams bei

lankytojams susipažinti su naujaisiomis tendencijomis bei pasiekimais maisto pramonės sektoriuje. „Žemaitijos pieno“ eksporto skyriaus atstovė Rasa Inčerauskaitė-Pivoriūnienė pastebėjo, kad lietuviškas kietasis sūris DŽIUGAS jau

parduodamas tokiose prestižinėse Paryžiaus specializuotose parduotuvėse kaip Androuet, La Fromagerie de Paris, Fromagerie Beaufils ir daugelyje kitų. Tai puikus mūsų sūrio įvertinimas pasaulio sūrių sostinėje.

QR code

* Stebuklinga Škonio Atūmirka *

...nuo šiol turėsite ne tik mėgstamiausius varškės sūrelius, bet ir saldžiomis uogomis praturtintus jogurtus...

Leidžia: Lietuvos pieno ūkių asociacija,
Luokės g. 73, LT-87140 Telšiai.
Tel.: 8 444 22391, faksas 8 444 69210,
el. paštas: LPUA.info@gmail.com

Redakcinė kolegija:
Rigilda Šarūnė, Sandra Viraikytė,
Irena Šatūnaitė,
Jolanta Birliūnė, Mindaugas Čekauskas

Spausdinti Šiaulių „Tilnago“ spaustuve,
2 so. L. Leidžiamas
nuo 1996-09-23, kartą per mėnesį.
Tiražas 1000 egz.